

ISO i sigurnost

Raditi zajedno za sigurniji svijet

ISO sigurnosni standardi čuvaju zdravlje i sigurnost ljudi i zajednica

ISO sigurnosni standardi spašavaju živote i smanjuju povrede

ISO standardi daju zainteresovanim stranama iz građevinske industrije informacije potrebne za ostvarivanje konkurentnosti na globalnom tržištu

ISO sigurnosni standardi štite djecu, starije i druge ranjive populacije

ISO – šta je ISO, šta se njim postiže Ko ima koristi od ISO standarda?

ISO (Međunarodna organizacija za standardizaciju) je najveći svjetski kreator dobrovoljnih međunarodnih standarda koji koriste poslovanju, državnoj upravi i društvu. ISO je mreža koja obuhvata nacionalne institute za standardizaciju 164* zemlje. ISO standardi daju pozitivan doprinos svijetu u kojem živimo. Oni promovišu kvalitet, ekologiju, sigurnost, pouzdanost, kompatibilnost, interoperabilnost, efikasnost i efektivnost i to po ekonomičnoj cijeni. Oni olakšavaju trgovinu, šire znanje i dijele tehnološka dostignuća i dobre upravljačke prakse.

Industrija - ISO standardi su strateški alat za poslovanje kako bi se postigla konkurentna prednost kroz proizvode i usluge koji su sigurni, pouzdani i vjerodostojni.

Regulatorna tijela - ISO standardi pružaju alate za ocjenu i evaluaciju usklađenosti dajući tehničku osnovu za izradu zakona vezanih za zdravlje i sigurnost.

Potrošači - ISO standardištite njihove interese osiguravajući da su proizvodi i usluge koje potrošači kupe sigurni i pouzdani.

Koji ISO standardi za sigurnost?

Vrijednost sigurnosti ne može se nikad dovoljno nglasiti. Nesigurne mašine mogu ubiti ili ozlijediti operatore i time dovesti do pokretanja skupih parnica. Nesigurna hrana može izazvati bolest pa čak i smrt među hiljadama pa i milionima potrošača. ISO standardi sprečavaju da nesigurni potrošački proizvodi budu dizajnirani, proizvedeni i prodavani, baveći se svim potencijalnim opasnostima. Sve više standarda se razvija za uslužni sektor, uključujući sigurnosne aspekte vezane za isporuku.

Zašto ISO standardi za sigurnost?

Sigurnost je pojam koji se može definisati kao stanje zaštićenosti od opasnosti, rizika i povreda. Obezbeđenje sigurnosti građana je jedan od najvažnijih prioriteta društva širom svijeta.

Među mnoštvom područja u kojima ISO međunarodni standardi obezbjeđuju sigurnost su i transport i građevinarstvo. Od sigurnosti u zgradama, reagovanja u hitnim slučajevima, zaštite od požara i alarmnih sistema, standarda koji štite vozače automobila i putnike (sistem vezivanja djece, sistem protiv blokiranja kočnica i vazdušni jastuci) pa do sigurnosti hrane, kvaliteta i mašina, ISO je taj koji pomaže da svijet bude sigurniji.

Sigurnost proizvoda

Statistika pokazuje da problemi pri dizajnu, neispravnost i neadekvatne informacije o sigurnosti doprinose velikom broju povreda koje nastaju upotrebotom proizvoda, bez obzira kojem sektoru oni pripadali.

ISO-ovi standardi za sigurnost proizvoda daju univerzalna uputstva i praktične alate za identifikaciju, ocjenu, eliminaciju ili smanjenje potencijalnih sigurnosnih rizika, kako bi se oni eliminisali prije nego što se proizvodi počnu prodavati. Tipične mjere za smanjenje rizika uključuju zaštitu od elektrošoka, prevelikih temperatura i požara, smanjujući rizik od povreda u hitnim slučajevima.

* Januar 2013.

Sigurnost hrane

Nesigurna hrana može biti opasna a posljedice vrlo skupe. Važnost ovog izazova se ogleda u odgovoru ISO-a.

Oko 1.000 ISO standarda o hrani takođe rješavaju pitanja vezana za opasnosti po sigurnost, od ispitnih metoda do specifikacije proizvoda. Serija standarda ISO 22000 pomaže globalnom lancu nabavke hrane da identificuje i kontroliše opasnosti po sigurnost hrane kako bi se eliminisale slabe karike.

Zahtjevi i dobra praksa kako bi se voda učinila bezbjednom sadržani su u paketu ISO standarda ([vidjeti brošuru ISO i voda](#)).

Mašinska (industrijska) sigurnost

Svugdje u svijetu povrede mogu nastati korištenjem mašina na poslu, kod kuće i u slobodnom vremenu. ISO sigurnosni standardi smanjuju te rizike.

Mnogi ISO standardi uključuju sigurnosne zahtjeve primjenjive na određene mašine; drugi se bave opštim konceptima sigurnosti u proizvodnji i u upotrebi, radu i popravci mašina.

Zgrade i strukturalna sigurnost

Izgradnja i korištenje zgrade ili strukture može dovesti do nepotrebognog rizika od povrede ili štete.

ISO standardi za sigurno projektovanje zgrada ili struktura (mostova, tunela, brana itd.) štite ne samo ljudi koji te strukture koriste, već i same strukture, osiguravajući operativni kontinuitet. ISO se fokusira na sve faze bez obzira da li je u pitanju inspekcija, održavanje ili popravka.

Sigurnost na cestama

Povrede u drumskom saobraćaju su najveći javni zdravstveni problem i vodeći uzrok smrti, ozljeda i invaliditeta širom svijeta. ISO standardi za sigurnost na putevima fokusiraju se na različite predmete od sistema za kočenje, točkova i sposobnosti zadržavanja na putu pa do zaštite od sudara, sistema vezivanja djece i lutke za bočno testiranje sudara.

ISO 39001:2012 standard za sistem upravljanja za sigurnost u drumskom saobraćaju smatra se velikim doprinosom Deceniji akcije za bezbjednost na putevima 2011-2020. Ujedinjenih nacija.

Sigurnost djece

Povrede djece i adolescenata su najveći uzrok smrti i dugotrajnog invaliditeta.

ISO standardi igraju centralnu ulogu u sprečavanju povreda. Od smjernica o sigurnosti djece pa do specifičnih standarda vezanih za proizvode poput ogradića za djecu, poljskih kreveta, dječijih stolica, dječijih kolica kao i auto-sjedalica i zaštitnih kaciga, ISO obezbeđuje sigurnost djece kroz čitav niz međunarodnih standarda.

Stariji ljudi i osobe s invaliditetom

Najmanje 650 miliona ljudi u svijetu pogodeno je nekom vrstom invaliditeta; jedna četvrtina svih građana u razvijenim zemljama ima 60 ili više godina.

ISO standardi poboljšavaju kvalitet života, smanjuju diskriminaciju i u isto vrijeme generišu proizvode koji su svima jednostavnvi za upotrebu.

Od širokog kruga standarda o ergonomiji i dostupnosti pa do standarda za određeni proizvod vezanih za invalidska kolica ili druga pomagala za kretanje. Smjernice date u ISO/IEC Vodiču 71:2001 daju najsavremenija rješenja za izazove s kojima se suočava ova osjetljiva populacija.

Univerzalni znakovi

U današnjem svijetu u kojem se proizvodi reklamiraju na globalnom nivou i gdje ljudi putuju preko granica, kao univerzalni jezik za prenošenje važnih poruka koriste se simboli.

Sigurnosni simboli sadržani u ISO 7010:2011 promovišu univerzalno razumljive znakove.

Poznati vizuelni znakovi su zeleni znak za izlaz s figurom koja trči i vratima. Crveno-bijeli znak za aparat za gašenje vatre i žuto-crni znak za opasne materijale su takođe opšte poznati.

ISO povećava broj standarda o sigurnosti

Globalizacija je pokrenula potrebu za međunarodnim standardima i povećala brigu za sigurnost, što se reflektovalo proširem područjem rada sigurnosne standardizacije. Širok je dijapazon standarda vezanih za sigurnost koji se bave pitanjima koja variraju od upravljanja rizikom, povlačenjem proizvoda, sigurnosti proizvoda za potrošače, pa do prekogranične trgovine polovnom robom, alata protiv falsifikovanja, protivmjera i kontrole za prevaru kao i sigurnosti vožnje u zabavnim parkovima i igračaka.

Razvojem i primjenom međunarodno priznatih standarda za sigurnost zahtijeva, sada više nego ikada, uključenost čitave svjetske zajednice. To je upravo ono što ISO sistem omogućava stvaranjem jakog partnerstva između vlada, međuvladinih organizacija i privatnog sektora.

Jačanjem njihovog međunarodnog partnerstva i uspješnim radom sa zainteresovanim stranama ISO standardi efikasno doprinose sigurnijem svijetu.

Institut za standardizaciju
Bosne i Hercegovine (BAS)

Vojvode R. Putnika 34,
71 123 Istočno Sarajevo

Tel: + 387 57 310 560
Fax: + 387 57 310 575

e-mail: stand@bas.gov.ba
web: www.bas.gov.ba

ISO resursi

ISO-ova web stranica (na engleskom i francuskom, s najvažnijim informacijama na ruskom jeziku i individualnim publikacijama na ostalim jezicima)
www.iso.org

ISO Focus+ magazine
(10 izdanja godišnje na engleskom i francuskom jeziku)
www.iso.org/isofocus+

ISO video
www.iso.org/youtube

Pratite nas na Twitteru
www.iso.org/twitter

Pridružite nam se na Facebooku
www.iso.org/facebook

Pridružite nam se na GooglePlusu
www.iso.org/gplus

Kontaktirajte članicu
ISO-a u vašoj zemlji:
www.iso.org/isomembers

Pisci standarda pažnja!

ISO i Međunarodna komisija za standardizaciju u elektrotehnici (IEC) razvili su seriju vodiča koja će pomoći piscima standarda da savladaju sigurnosne aspekte u standardima koje razvijaju. Zajedno ova tri ISO/IEC vodiča kontrolisu rizik i igraju ključnu ulogu u prevenciji povreda: ISO/IEC Vodič 51:1999, Safety aspects – Guidelines for their inclusion in standards, ISO/IEC Vodič 71:2001, Guidelines for standards developers to address the needs of older persons with disabilities, ISO/IEC Vodič 50:2002, Safety aspects – Guidelines for child safety.

1, chemin
de la Voie-Creuse
Case postale 56
CH - 1211 Genève 20
Switzerland
Tel. +41 22 749 01 11
Fax +41 22 733 34 30
E-mail: central@iso.org
Web: www.iso.org

ISBN 978-92-67-10601-4
© ISO – January 2013

